SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2902

av Oliver Rosengren m.fl. (M)

Integration för en starkare samhällsgemenskap

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av ett Sverigekontrakt för en snabbare integration och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utvecklad kartläggning av nyanländas kompetenser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på att människor behöver flytta dit där jobben finns och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anpassningar av etableringsprogrammet för att påskynda kvinnors integration och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättandet av integrationszoner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Varje dag går hundratusentals människor som är födda utomlands till arbetet eller till skolan i Sverige. De bygger företag, följer svenska lagar och delar kulturbärande svenska värderingar. Det är en viktig berättelse att ha med sig när vi pratar om integration för den säger oss att integration är möjligt. För Moderaterna spelar det ingen roll varifrån människor kommer, det viktiga är vart de är på väg. I Sverige ska alla

människor få möjlighet att växa och nå sin fulla potential. För den som är beredd att delta och anstränga sig är Sverige möjligheternas land.

I ett rättvist samhälle ska samma krav och möjligheter gälla för alla. Den som kommer till Sverige ska mötas av tydliga förväntningar, få stöd att lära sig språket, komma i arbete och bli en del av den svenska gemenskapen.

Sverige var länge kravlöst mot människor som kom till Sverige. Det har gett stora konsekvenser för enskilda individer, familjer, bostadsområden och för Sverige och vår arbetsmarknad. När vi vann regeringsmakten 2022 levde 700 000 personer i ett utanförskapsområde. Det fanns inget förbud mot oskuldskontroller av flickor och Sverige erkände ingångna tvångs- och barnäktenskap. De förändringar som Moderaterna har genomfört i regeringsställning de senaste åren kan närmast liknas vid ett paradigmskifte inom migrations- och integrationspolitiken med den lägsta asylinvandringen sedan 1985, skärpta krav på egen försörjning, kunskaper i svenska och i samhällskunskap för att kunna bli svensk medborgare. Vi har infört ett bidragstak, kvalificering till välfärden och aktivitetskrav som tillsammans bidrar till en snabbare integration. Vi ser också att andelen utrikes födda som arbetar ökar. I år minskar den strukturella arbetslösheten för första gången på 20 år. Efter våra fyra år vid makten är oskuldskontroller idag kriminaliserat och tvångs- och barnäktenskap har idag ingen legitimitet i Sverige oavsett när eller var de har ingåtts. Mycket finns dock kvar att göra. Arbetslösheten bland utrikes födda är nästan tre gånger högre än bland inrikes födda och över en halv miljon människor har idag otillräckliga kunskaper i svenska.

Moderaterna vill att fler barn ska se sina föräldrar gå till jobbet. Att bryta utanförskapet och få fler människor i arbete är därför en av vår tids viktigaste samhällsuppgifter. Det är för oss självklart att den som kan arbeta också förväntas göra det. För den som saknar utbildning, språkkunskaper eller erfarenhet ska samhället bidra med nycklar som öppnar reella möjligheter för människor att ta steget in på arbetsmarknaden. Tydliga krav behöver kombineras med utbildning, effektiva arbetsmarknadsinsatser och en politik som gör det enklare för företag att anställa och växa. Den som har arbetsförmåga ska mötas av förväntningar på aktivitet och egen ansträngning, medan stödet till dem som behöver särskilda insatser ska vara ändamålsenligt och anpassat efter individens förutsättningar. Samhället ska präglas av öppenhet och respekt för olikheter, men vi kan inte fortsätta acceptera tankesätt som snarare hindrat än underlättat för invandrare att bli en del av vårt samhälle. Den svenska samhällsgemenskapen hålls samman av våra lagar, vårt kulturarv och av de

frihetliga värderingar som präglar vårt land. En framgångsrik integration bygger på att man både får och vill bli en del av den gemenskapen.

Inrätta ett Sverigekontrakt för en tydligare integration

Trots betydande satsningar på arbetsfrämjande insatser för nyanlända är resultaten dåliga. Under 2024 var arbetslösheten nästan tre gånger högre bland utrikes än bland inrikes födda. Arbetslösheten varierar stort utifrån den enskildes ursprungsregion. Bland personer födda i Afrika och Asien var arbetslösheten 28,7 respektive 21,9 procent medan arbetslösheten understeg 10 procent bland personer födda i alla andra delar av världen. Idag är hälften av de arbetslösa som återfinns hos Arbetsförmedlingen födda i ett annat land.

Arbetslöshetssiffrorna täcker inte in hela integrationsproblemet. Många av dem som har ett arbete har för låga inkomster för att vara självförsörjande. År 2022 var knappt 1,2 miljoner av Sveriges 5,8 miljoner invånare i arbetsför ålder (20 - 64 år) inte självförsörjande. Det är främst utrikes födda som inte är självförsörjande, i allra högst utsträckning personer med ursprung i Afrika och Mellanöstern. Eftersom självförsörjningsgraden är lägre bland utrikes födda kvinnor än män är det också en jämställdhetsfråga.

Den som kommer till Sverige har både möjligheten och ansvaret att bli en del av vårt gemensamma samhälle. Sverige ska vara ett land där arbete, språkkunskaper och respekt för våra värderingar öppnar dörren till självständighet och samhörighet.

Vi är stolta över de möjligheter Sverige erbjuder. Därför har vi höga förväntningar på att människor som invandrar till Sverige snabbt lär sig tillräckligt bra svenska, blir självförsörjande och en del av den svenska gemenskapen – precis som så många redan har gjort.

För att underlätta och påskynda etableringen vill Moderaterna införa ett Sverigekontrakt – ett tydligt avtal mellan individen och den svenska staten. Kontraktet ska klargöra vilka förväntningar och skyldigheter som gäller. Det handlar till exempel om att leva efter Sveriges grundläggande värderingar och följa svensk lag, att lära sig svenska och skaffa sig kunskaper om det svenska samhället samt att aktivt söka arbete. Kontraktet ska innehålla en individuellt utformad etableringsplan som stödjer varje persons väg till självförsörjning och delaktighet och anpassad efter individens arbetsförmåga, bakgrund och behov.

Kontraktet förutsätter att människor själva tar ansvar och visar en vilja att bli en del av vår samhällsgemenskap, samtidigt som det erbjuder vägledning om vad som krävs för att nå dit. Genom att formulera vägen till egen försörjning som ett avtal blir det dessutom tydligt att också det offentliga bär ansvar i att tillhandahålla relevanta verktyg och ett effektivt stöd. Det ställer stora krav på att de insatser som erbjuds leder framåt i integrationsprocessen. Under de senaste åren har vi tyvärr sett alldeles för många exempel på när så inte varit fallet och där pengar som var avsedda för integration snarare har hamnat i fickorna på kriminella. Det kan vi aldrig acceptera.

Vi tror att det är viktigt med rätt incitament och drivkrafter. För att säkerställa att Sverigekontraktet efterlevs bör det utgöra en förutsättning för att få ekonomiskt stöd, kunna kvalificera sig till välfärden och beviljas svenskt medborgarskap. Det motiverar till snabbare självförsörjning och bidrar till att nyanlända snabbare kan stå på egna ben.

En snabbare väg till självförsörjning

Det finns många orsaker till att det kan vara svårt för människor med utländsk bakgrund att etablera sig på arbetsmarknaden. Sverige har en i grunden välutbildad befolkning och en högteknologisk arbetsmarknad där många av de lättare instegsjobb som fanns förut har ersatts av ny teknik och försvunnit genom effektiviseringar. Det gör att många som kommer till Sverige saknar den kompetens som krävs här, i kombination med bristande språkkunskaper och svårigheter att förstå Sverige och det svenska samhället. Till viss del handlar det om svårigheter för arbetsgivarna att bedöma yrkeskompetens eller examina från andra länder, men det handlar också om regelrätt diskriminering. Det är viktigt att understryka att ingen ska nekas möjligheten till en anställning på oskäliga grunder.

Insatser för nyanlända ska tydligt och direkt inriktas på arbete och självförsörjning. Den enskildes kunskap, kompetens, erfarenhet och intressen behöver kartläggas på ett systematiskt och samordnat sätt där både formella och informella kompetenser likväl som personliga egenskaper som kan vara till nytta på den svenska arbetsmarknaden ska finnas med. Även personer utan formell utbildning kan besitta värdefulla förmågor och egenskaper som kan tas tillvara. Kompetens och erfarenhet ska sedan matchas mot arbetsmarknadens behov så att en tydlig väg mot arbete stakas ut.

För att öka möjligheterna till arbete ska arbetsförmedlare, i nära dialog med landets kommuner, eftersöka arbetsmöjligheter i hela landet. Matchningen ska utgå från var den enskilde har bäst integrationsmöjligheter. Insatser ska göras för att stärka de

kompetenser och förmågor som snabbast leder till arbete och självförsörjning. Utbildningsinsatser ska i möjligaste mån kombineras med praktik på en arbetsplats. Syftet med praktiken ska vara att möjliggöra en snabbare väg in på arbetsmarknaden samt bidra till kunskaper i svenska språket och den svenska kulturen.

Betydligt färre kvinnor än män går från etableringsprogrammet till arbete, enligt Länsstyrelsernas rapportering för första halvåret 2025 var 25 procent av kvinnorna i arbete efter 90 dagar jämfört med 44 procent av männen. Det ska mot bakgrund av detta inte gå att vara ledig från etableringen, och föräldrapenning bör betalas först när etableringen är slutförd (med undantag för den som redan är gravid eller har ett nyfött barn vid ankomsten). Det innebär att slutfört etableringsprogram bör bli ett kvalificeringskrav till föräldraförsäkringen.

Lyft utanförskapsområdena och inrätta integrationszoner

Många av landets utanförskapsområden finns i så kallade miljonprogramsområden vilket är resultatet av en storskalig och misslyckad bostadspolitik i kombination med en misslyckad integrationspolitik. Det krävs omfattande insatser för att dessa områden ska bli mer attraktiva för människor att både bo i och stanna kvar i, inom en rad olika politikområden. Ett sätt att skapa attraktivitet och trygghet är att det finns ett lokalt näringsliv bestående av butiker och restauranger som skapar arbetstillfällen och en ökad trygghet genom att fler människor kommer i rörelse på gator och torg. Dessvärre har många näringsidkare lämnat utanförskapsområdena, bland annat eftersom de finner andra områden mer gynnsamma för sin verksamhet. Men det beror också på att lokala kriminella gäng tagit över kontrollen i vissa utanförskapsområdens centrum. Moderaterna har i regeringsställning gjort stora insatser för att vända denna utveckling. Det har gett resultat, men arbetet med att trycka tillbaka gängkriminaliteten behöver fortsätta i ett högt tempo.

Människans frihet är Moderaternas mest centrala utgångspunkt. Att tvångsförflytta människor, eller ha mål om en viss andel boende i enskilda områden baserat på faktorer såsom inkomst eller etnisk bakgrund, är otänkbart och uttrycker en människosyn som är oss främmande. För att lyfta utanförskapsområdena vill vi i stället möjliggöra för särskilda och riktade åtgärder inom ramen för integrationszoner där staten tillåter ökade friheter och resurser i utbyte mot konkreta åtgärder och lokala resultat såsom minskat bidragsberoende, ökad trygghet och fler företagsetableringar.

Integrationszonerna skulle också kunna omfatta särskilda insatser på skolområdet, trygghetsskapande åtgärder och ekonomiska incitament i samverkan med respektive kommun. För att säkerställa att insatserna fungerar så som tänkt behöver utvecklingen i dessa områden kunna mätas med viss regelbundenhet. Dessutom förutsätter framgångsrika integrationszoner en stark lokal förankring och samverkan under en längre tid. Områden utvecklas när människor får verktygen att ta makten över sina liv och sin närmiljö, för att bryta utanförskapet och bli en del av samhällsgemenskapen.

Vår vision är att integrationszonerna ska bli platser där människor, företag, civilsamhälle och myndigheter tillsammans får möjlighet att bygga något nytt. Platser där människor känner sig trygga i sina hem. Där barn ser sina föräldrar gå till jobbet och föräldrar ser sina barn lyckas i skolan. För den som är ny i Sverige behöver förebilden i det egna bostadsområdet vara den lokala butiksägaren, inte den som är gängkriminell. Flickor och kvinnor ska ha en självklar plats både i centrum och på fotbollsplanen och människors frihet får aldrig vara begränsade till vissa postnummer utan vara en självklarhet för alla som bor och verkar här.

Oliver Rosengren (M)

Merit Frost Lindberg (M) *Amanda Thonander (M)*

Leif Gripestam (M)